

Т. В. Шевчук

Я. І. Кирилів, доктор сільськогосподарських наук

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнології ім. С. З. Гжицького

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ САМОК СРІБЛЯСТО-ЧОРНИХ, ЧЕРВОНИХ ТА БІЛИХ ЛИСІВ ЗА РІЗНОХАРАКТЕРНОГО ЖИВЛЕННЯ

Представлені результати дослідження динаміки змін живої маси самок лисів різних кольорових типів за часткової заміни у їх раціонах кормів м'ясної групи рослинними та тваринними кормами.

Ключові слова: *хутрові звірі, лисиці, самки, кольорові типи, кліткове розведення, технологія годівлі, жива маса, добові прирости, корми, м'ясна група кормів, макуха соняшникова, дерть кукурудзи, кров.*

Направлена дія кормів на тваринний організм відома здавна [5, 6]. Вивченню цієї особливості займалися та продовжують займатися чимало науковців [1, 3]. Проте, не вивченим залишається питання гендерних особливостей засвоєння та реагування організму тварин та ті чи інші кормові чинники. Метою наших досліджень було встановити характер впливу на ріст та розвиток самок сріблясто-чорних, червоних та білих лисів при частковій заміні у їх раціонах кормів м'ясної групи дертю кукурудзяною, макухою соняшnikовою та кров'ю курячою вареною.

Матеріали та методика досліджень. Для реалізації поставленої мети був поставлений науково-господарський дослід на 10 групах тварин сріблясто-чорних, червоних та білих лисів ($n = 25$) за схемою (табл. 1).

Щомісяця, на початку та наприкінці досліду проводили контрольні зважування тварин. Помісячний облік живої маси вели за 4-а самками. Досліди на хутрових звірах проводили згідно загально прийнятої методики [2, 4], статистичну обробку цифрового матеріалу – за М. О. Плохінським [7].

Результати досліджень. У ході досліджень виявлено, що у самок сріблясто-чорних лисів достовірним виявилися зміни у середньодобових приростах та масі за 30-и та 40-а відсоткової заміни білка м'ясних кормів макухою та кукурудзяною дертю (рис. 1).

Нами була встановлена достовірна зміна живої маси самок червоних лисів за максимальної заміни у їх раціоні кормів м'ясної групи макухою та дертю кукурудзи.

Схема дослідю

Групи	Тривалість періоду		Кількість тварин (n)	Особливості проведення дослідю
	підготовчого	основного		
1–контрольна	30	183	25	ОР*
2–дослідна	30	183	25	50 % білка м'ясо-кісткового шроту замінено білком макухи соняшnikової
3– дослідна	30	183	25	30 % білка м'ясних кормів замінено макухою соняшnikовою
4– дослідна	30	183	25	40 % білка м'ясних кормів замінено макухою соняшnikовою
5– дослідна	30	183	25	50 % білка м'ясних кормів замінено макухою соняшnikовою
6– дослідна	30	183	25	50 % білка м'ясо-кісткового шроту замінено білком дертю кукурудзяною запареною
7– дослідна	30	183	25	30 % білка м'ясних кормів замінено дертю кукурудзяною запареною
8– дослідна	30	183	25	40 % білка м'ясних кормів замінено дертю кукурудзяною запареною
9– дослідна	30	183	25	60 % білка м'ясних кормів замінено дертю кукурудзяною запареною та макухою соняшnikовою
10– дослідна	30	183	25	10 % білка кормосуміші замінено білком крові вареної курячої

* Примітка: ОР – основний раціон складався з кормів м'ясої групи (м'ясо-кісткового шроту курячого, субпродуктів курячих, дерті кукурудзяної, макухи соняшnikової, вітамінної добавки).

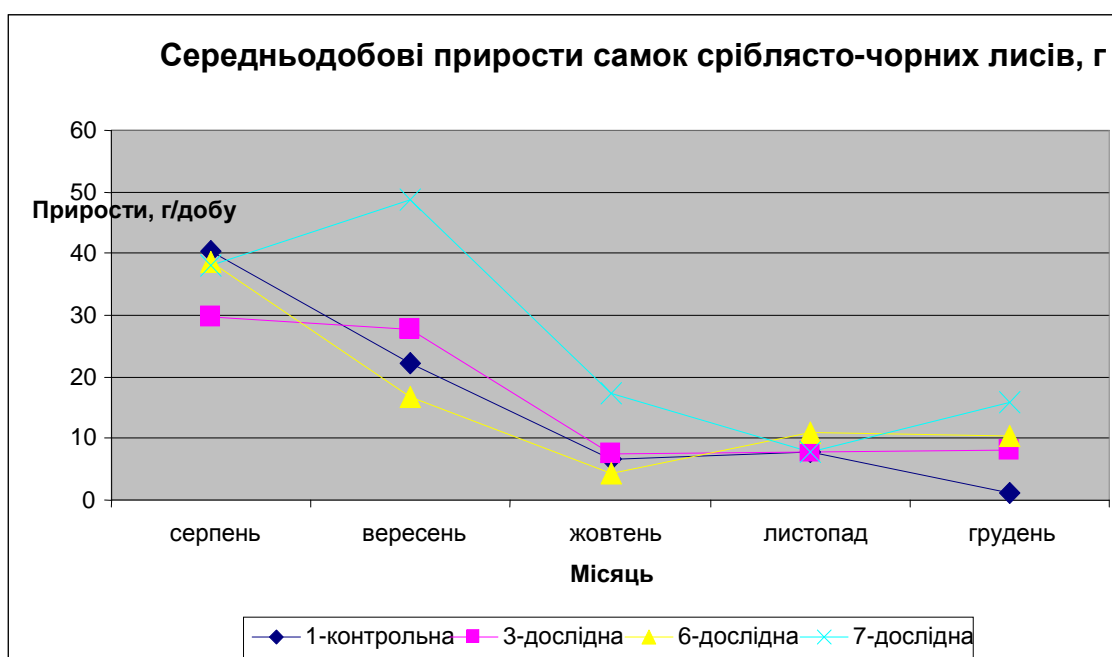

Рис. 1. Динаміка змін середньодобових приростів самок сріблясто-чорних лисів

Щомісячне зважування показало, що на початку періоду інтенсивного росту самки 5-ї та 8-ї дослідних груп поступалися за показниками маси тіла тваринам з контролю. Проте, уже через місяць споживання дослідних раціонів з макухою самки 5-ї групи переважали тварин 1-ї контрольної, а 8-ї – вирівняли та переважали живу масу контрольних тварин лише наприкінці періоду формування хутра (рис. 2).

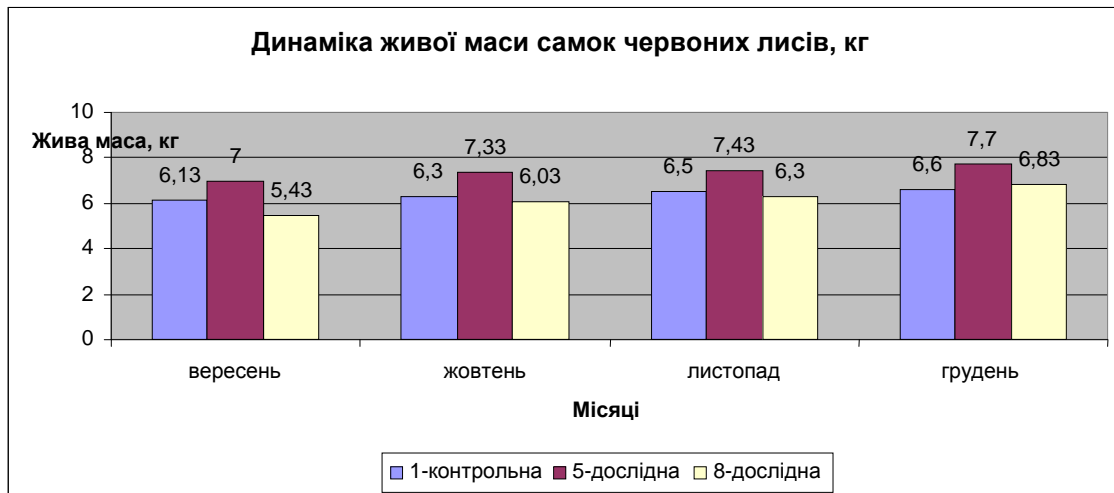

Рис. 2. Зміни живої маси самок червоних лисів за періодами вирощування

Середньодобові прирости самок червоної лисиці всіх дослідних груп мали подібну до контролю тенденцію змін за періодами вирощування, окрім тварин 8-ї групи (рис. 3).

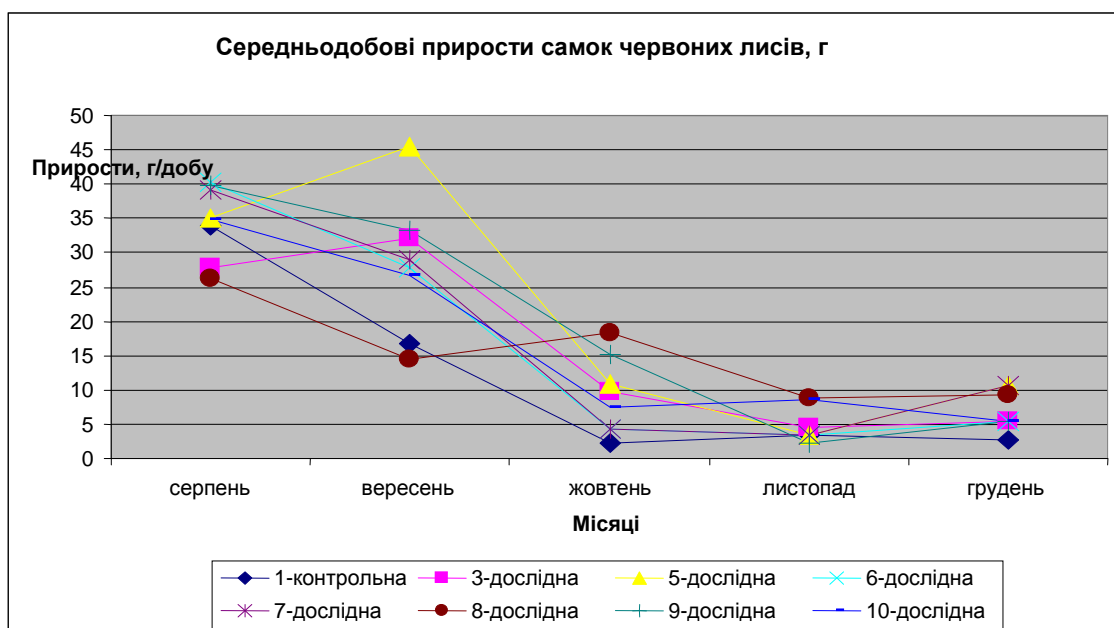

Рис. 3. Динаміка змін середньодобових приростів самок червоних лисів

Самки білої сніжної лисиці характеризувалися відмінними змінами у динаміці росту порівняно з іншими кольоровими типами. Експериментально доведено, що вони краще реагували на заміну м'яса макухою соняшниковою, ніж дерттю кукурудзи, особливо у період інтенсивного росту (рис. 4).

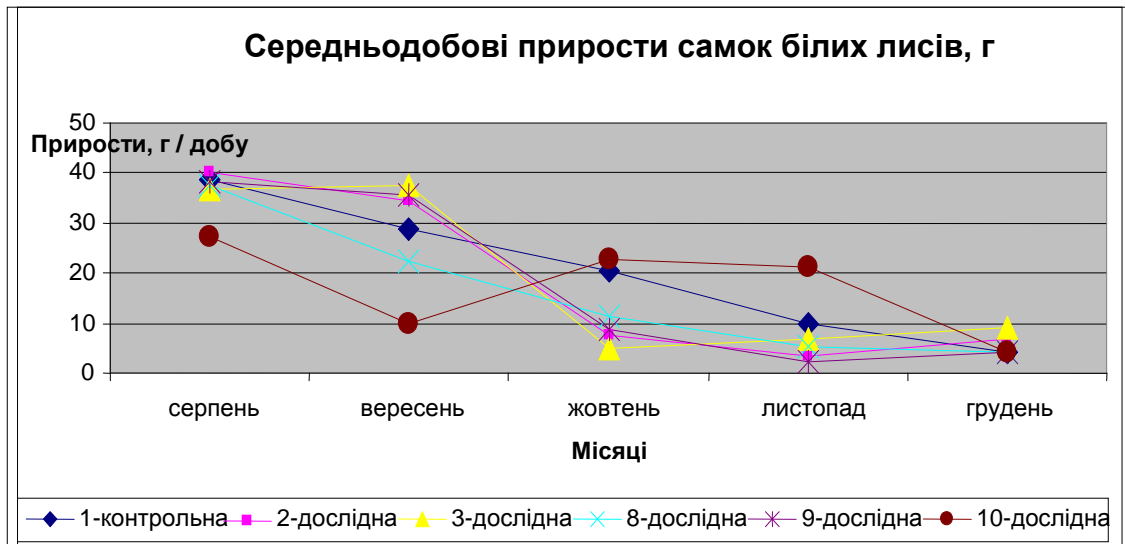

Рис. 4. Динаміка змін середньодобових приростів самок білих лисів

Із рисунка видно, що у період формування хутра білі самки, навпаки, краще нарощували біомасу тіла за споживання раціонів із тваринним білком (технічною кров'ю), ніж із рослинним. Проте, жива маса самок, що споживали раціони з 50-ти відсотковою заміною за білком м'ясних кормів дерттю та кров'ю, була достовірно нижчою за контрольні показники (рис. 5).

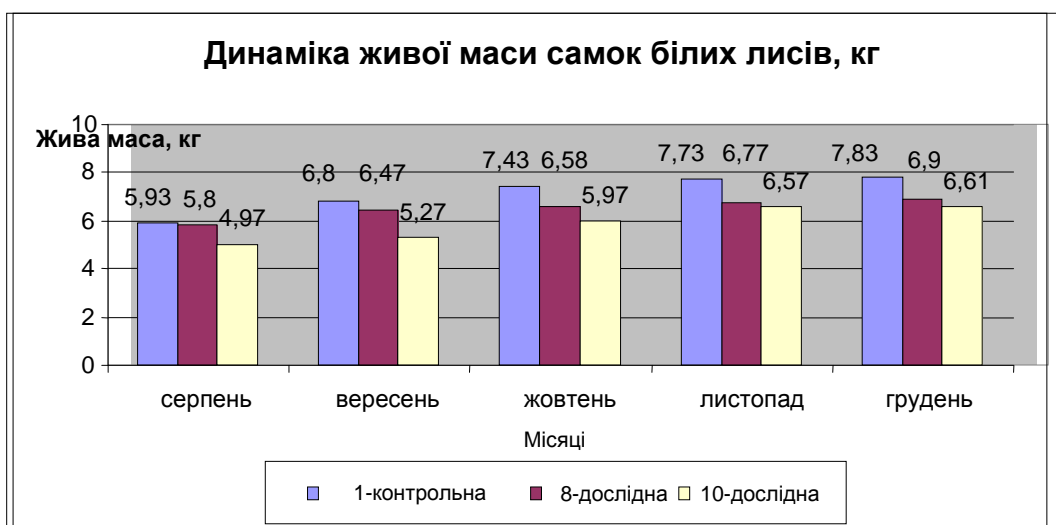

Рис. 5. Зміни живої маси самок білих лисів за періодами вирощування

Отже, з наведеного матеріалу можна зробити висновок про те, що самки лисів різних кольорових типів не однаково реагували на часткову заміну у їх раціонах кормів м'ясної групи іншими за походженням кормами. Сріблясто-чорні краще реагували на введення від 30 до 50 % за білком макухи соняшникової та до 30 % дерті кукурудзяної. Червоні лисиці мали кращий ріст та розвиток як за використання у раціонах рослинних, так і тваринних кормів. А самки білих лисів у період інтенсивного росту краще реагували на введення до 40 % дерті та 60 % дерті і макухи соняшникової замість м'ясних кормів, а у період формування хутра та жирування – на заміну білка кормо суміші вареною курячою кров'ю.

Бібліографічний список

1. *Бала В. І.* Технологія виробництва продукції кролівництва і звірівництва: Підручник / В. І. Бала, Г. А. Донченко, І. Ф. Безпалый та ін. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 272 с.
2. *Балакирев Н. А.* Методические указания проведения научно-хозяйственных опытов по кормлению пушных зверей / Н. А. Балакирев, В. К. Юдин. — М.: Издательство Россельхозакадемии, 1994. – 31 с.
3. *Берестов В. А.* Звероводство: Учебное пособие / В. А. Берестов. – СПб.: Издат. «Лань», 1990. – 182 с.
4. *Звероводство: Учебное пособие для вузов / Е. Д. Ильина, А. Д. Соболев, Т. М. Чекалова, Н. Н. Шумилина.* – СПб.: Лань, 2004. – 304 с.
5. *Ібатуллин І. І.* Годівля сільськогосподарських тварин. – Вінниця.: «Едельвейс и К^о», 2007. – 371 с.
6. *Корми: оцінка, використання, продукція тваринництва, екологія / М. Ф. Кулик, Р. Й. Кравців, Ю. В. Обертюх та ін.* – Вінниця: ПП «Видавництво «Тезис», 2003. – 334 с.
7. *Плохинский Н. А.* Руководство по биометрии для зоотехников / Н. А. Плохинский. – М.: Колос, 1969. – 256 с.

Надійшла 17. 02. 2014.

УДК 636.934.2:636.084

Шевчук Т. В., Кирылив Я. И. Особенности роста и развития самок серебристо-черной, красной и белой лисицы при разнохарактерном питании // Корми і кормовиробництво. – 2014. – Вип. 78. – С. 113–117.

Представлены результаты исследования динамики изменений живой массы самок лисиц разных цветовых типов при частичной замене в их рационах кормов мясной группы растительными и животными кормами. Библиогр.: 7 названий.

Ключевые слова: пушные звери, лисы, самки, цветные типы, клеточное разведение, технология кормления, живая масса, суточные приросты, корма, мясная группа кормов, жмых подсолнечный, отруби кукурузы, кровь.

UDC 636.934.2:636.084

Shevchuk T. V., Kiryliv Y. I. Features of growth and development of female silver-black, red and white foxes under various feeding // Feeds and Feed Production. – 2014. – Issue 78. – P. 113–117.

The paper presents the results of researches on the dynamics of change of live weight of female foxes of different color types under partial replacement in their diets of feeds of the meat group with plant and animal feeds. Ref.: 7 titles.

Key words: fur animals, foxes, females, color types, cage breeding, feeding technology, live weight, daily gain, feeds, meat group of feeds, sunflower meal, maize bran, blood.